

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dışışleri Komisyonu

**18 Şubat 2025 Tarihli Türk Devletleri Parlamentoları Dışışleri
Komisyonları Toplantısı Bildirisi**

1. Türk Devletleri Parlamentoları Dışışleri Komisyonları 25 Nisan 2024 tarihinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de toplanarak, bundan böyle düzenli olarak biraraya gelme hususunda mutabık kalmışlardır.
2. Bu kapsamda Türk Devletleri Parlamentoları Dışışleri Komisyonları 18 Şubat 2025 tarihinde Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi'nin (TÜRKPA) desteğiyle İstanbul'da biraraya gelerek aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:
 - a. Toplantıların bundan böyle TÜRKPA'nın desteğiyle "Türk Devletleri Parlamentoları Dışışleri Komisyonları Toplantısı" olarak gerçekleştirilmesi,
 - b. Toplantılara, TÜRKPA üye, gözlemci ve misafir ülke Parlamentolarının Dışışleri Komisyonlarının iştirak etmesi,
 - c. Toplantılara Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve TÜRKPA Genel Sekreterinin davet edilmesi,
 - d. Toplantıların düzenli olarak yılda en az bir kez gerçekleştirilmesi, gerekli görülmesi halinde ilave toplantıların diğer ülkelerde yapılması,
 - e. Bir sonraki toplantının yerinin ve tarihinin toplantı sonunda ilan edilmesi,
 - f. Toplantıların takibinin ev sahibi ülke ve TÜRKPA Sekreteryası ile koordineli olarak sağlanması,
 - g. Her toplantı sonrasında ortak bildiri yayınlanması ve bu bildirinin katılımcı ülke Parlamentolarının, TDT'nin ve TÜRKPA'nın internet sitelerinde ve sosyal medya sayfalarında yer almasının sağlanması yönünde çaba gösterilmesi,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dışışleri Komisyonu

3. Bu toplantıların düzenlenmesinde temel hedef; TDT Zirve Bildirileri ve TÜRKPA'nın temel amaçlarının gerçekleşmesinde Dışışleri Komisyonları arasında işbirliğinin arttırılmasıdır. Bu çerçeve, bunlarla sınırlı kalmamak koşuluyla, pratik olarak aşağıdaki amaçlar hedeflenmektedir:

- a. Önemli uluslararası gelişmeler ile Türk Dünyasını ilgilendiren spesifik konuların ele alınarak, ortak tutum geliştirilmesi imkânlarının değerlendirilmesi,
- b. Katılımcılar arasındaki somut işbirliği imkânlarının değerlendirilmesi ve başta uluslararası parlamenter örgütler olmak üzere uluslararası örgütlerde işbirliğinin arttırılması, bu çerçeve;
 - i. Katılımcı ülkeler arasında parlamenter diplomasinin daha etkin kullanılabileceği ortak alanların belirlenmesi ve uygulanması,
 - ii. Katılımcı ülke delegasyonlarının görevlileri arasındaki iletişimin teşvik edilmesi,
 - iii. Uluslararası parlamenter örgütler, parlamento forumları, konferanslar, seminerler ve diğer parlamentolar arası etkinlikler çerçevesinde toplantıların ve istişarelerin yapılması,
 - iv. Bu gibi platformlarda katılımcı ülkeler için önemli konularda ortak tavır takınılması yönünde çaba gösterilmesi, katılımcı ülkelerin tezlerinin desteklenmesine gayret edilmesi,
 - v. Bu gibi platformlarda adaylıkların desteklenmesine çalışılması,
- c. Katılımcı ülkeler arasındaki işbirliklerine yönelik uluslararası metinlerin (Antlaşma, Anlaşma, Mutabakat Zabıtları vd.) Parlamento Dışışleri Komisyonlarında öncelikli olarak görüşülmesi ve onay süreçlerinin hızlandırılması için çaba gösterilmesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dışışleri Komisyonu

4. Türk Devletleri Parlamentoları Dışışleri Komisyonları Toplantısında, yukarıdaki hususların yanısıra, Rusya-Ukrayna savaşı, Gazze'deki son durum ve Suriye'deki yeni gelişmeler ile bölgesel ve küresel sınamalar tartışılmış ve çözüm önerilerine ilişkin görüş teatisinde bulunulmuştur.
5. Toplantıda ayrıca, başta yapay zeka olmak üzere, ııır açan teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanmasının yönetişimine dair uluslararası platformlarda Hükümetlerimizin, Türk Dünyası'nın kültürel değerlerini koruyacak şekilde, etkin rol oynanması için teşvik edilmesi hususunda mutabık kalınmıştır.